



Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року



*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернівецької області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та продовжують стримано оцінювати перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується вища інфляція та стрімка девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 36.4% (у попередньому кварталі – 27.3%) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** 54.5% респондентів очікують інфляцію понад 7.5% (у попередньому кварталі – 27.3%), у цілому по Україні – 61.3%. **Головним чинником інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти стрімкими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 100.0% респондентів області (найвищі очікування девальвації серед регіонів) (у попередньому кварталі – 36.4%). У цілому по Україні – 72.2%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні** другий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%. У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану підприємств – 9.7% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 27.3% (як і в III кварталі 2021 року) (таблиця), у цілому по Україні – 21.8%;
- **уповільнення зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – 20.0%). Водночас респонденти області очікують, що обсяг інвестиційних видатків на будівництво залишиться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 9.1%). У цілому по Україні баланси відповідей – 19.1% та 6.9% відповідно;
- **незмінну кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників на підприємствах – 2.9%;
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 90.9% і 81.8% відповідно (у III кварталі 2021 року – по 90.9%) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 70.0% та 81.8% відповідно (у III кварталі 2021 року – 50.0% та 54.4% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії, брак обігових коштів та занадто високі ціни на сировину та матеріали (графік 5).

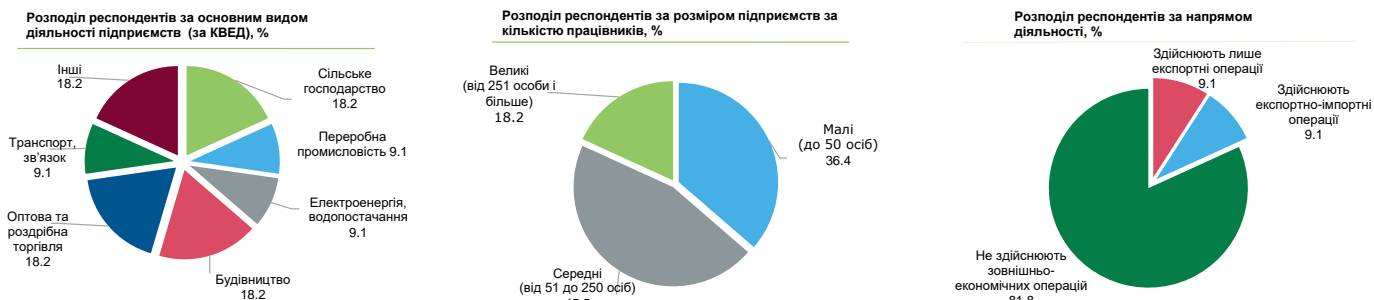
Підприємства області планують брати банківські кредити виключно в національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами та наявність інших джерел фінансування (графік 9).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 98.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

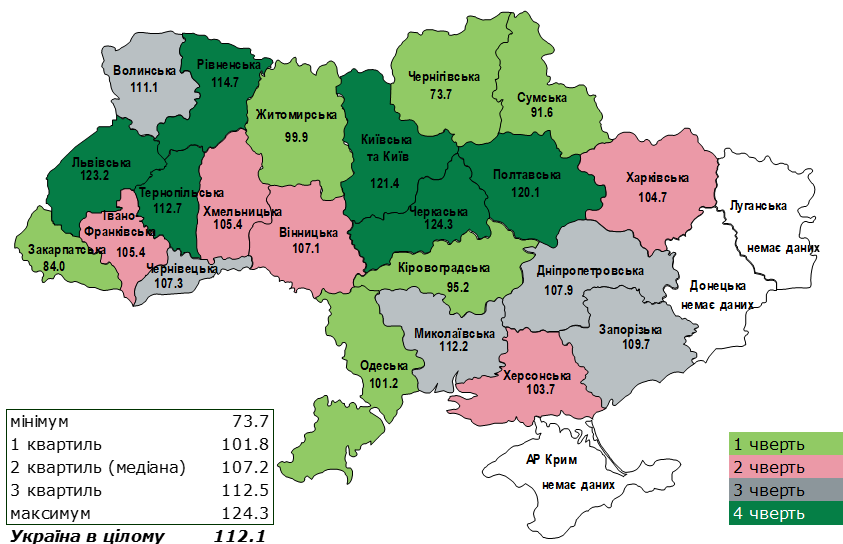
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у попередньому кварталі – 18.2%). У цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан своїх підприємств як добрий – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** оцінюється як **нормальний** другий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%;
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – 9.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}



- період проведення – 03–30 листопада 2021 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %



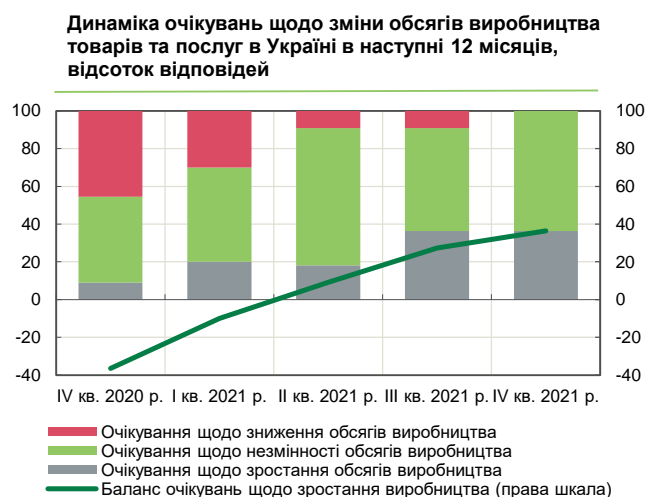
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

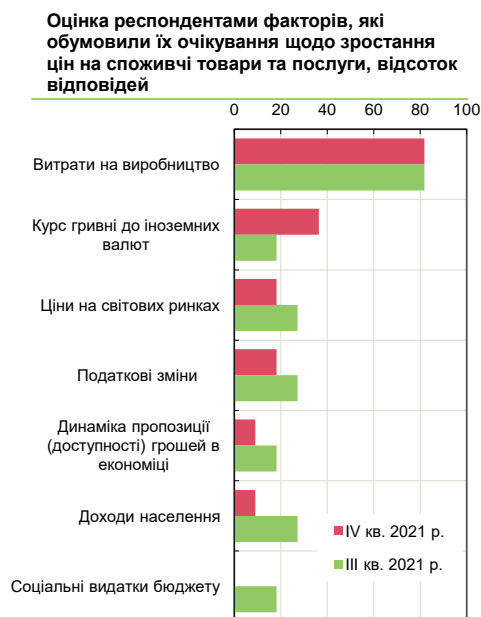
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	9.1	18.2	18.2	0.0	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-18.2	18.2	18.2	27.3	27.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-10.0	22.2	9.1	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	11.1	40.0	20.0	9.1
кількості працівників	-18.2	-18.2	-40.0	-20.0	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

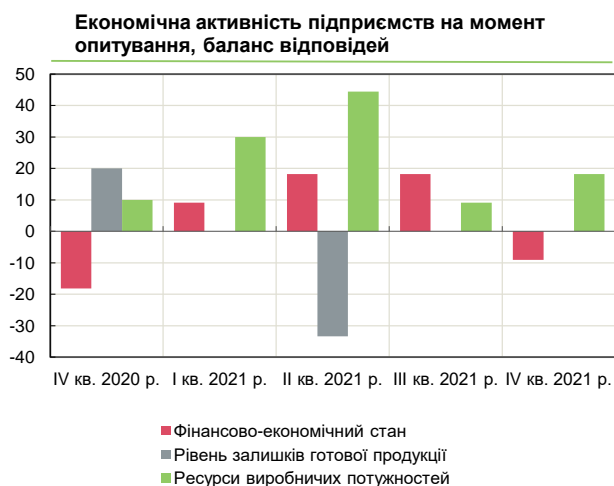
Графік 1



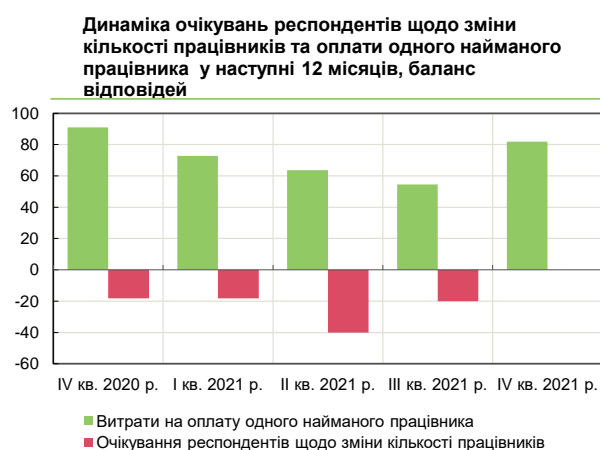
Графік 2



Графік 3



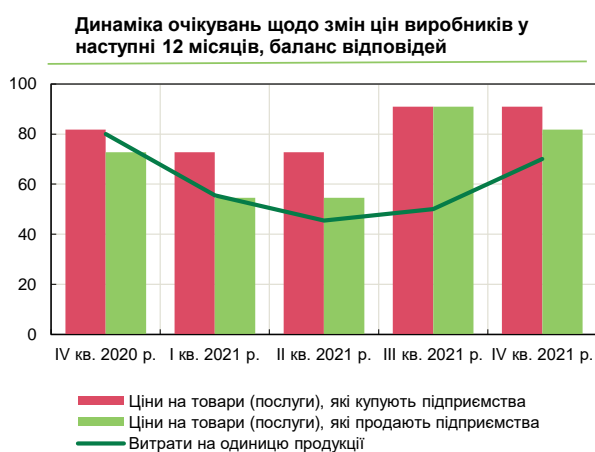
Графік 4



Графік 5

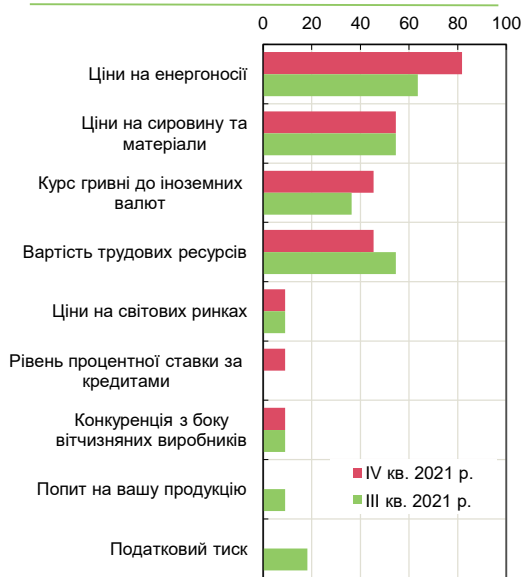


Графік 6



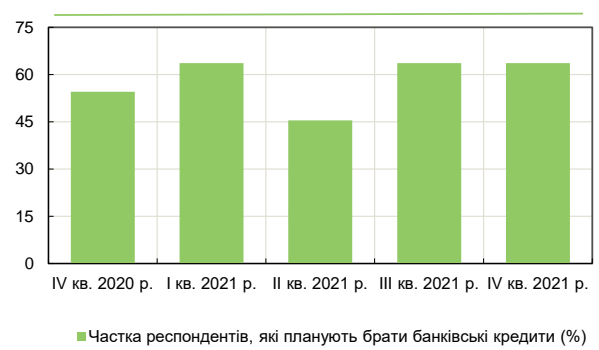
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



Графік 8

Плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкласти використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

